

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Nyhetsbrev fra KOM

januar–mars 2023

Til KOMs samarbeidsaktører

KOMs hovedaktiviteter i januar–mars

KOM rapporter og publikasjoner

KOM utarbeider en årlig **tilstandsrapport** som gir en oversikt over den nasjonale situasjonen på menneskehandelsområdet.

Anmodning om innspill fra KOMs samarbeidsaktører ble sendt i februar, og vi jobber nå med rapport for 2022. Rapporten vil bli ferdigstilt før sommeren. Se forrige rapport "KOM tilstandsrapport 2021" [her](#).

KOM utarbeider tertialvise oversikter over **rettsavgjørelser** om menneskehandel (straffesaker, utlendingssaker og dommer fra EMD), se oversikten [her](#). Neste oppdatering blir 30. april 2023.

Vi utarbeider **nyhetsbrev** til våre samarbeidsaktører fire ganger i året. Forrige nyhetsbrev fra KOM var for perioden oktober–desember 2022. Neste nyhetsbrev blir for perioden april–juni.

KOMs nyhetsbrev er tilgjengelige på politiets fagportal KO:DE og på politiet.no/menneskehandel. På politiets nettsider om menneskehandel finner du også øvrig publikasjoner fra KOM.

Gjennomgang og oppdatering av KOM materiell

KOM igangsatte høsten 2022 en større arbeidsprosess for å gjennomgå og oppdatere KOMs materiell og grafiske profil for økt brukervennlighet og oppdatert innhold. Hovedprioritet i første omgang er våre identifiseringsveiledere.

Arbeidet med ny grafisk profil og oppdatert identifiseringsveileder forventes ferdigstilt før sommeren.

KOMs hovedaktiviteter i januar–mars

KOM seminarer og kompetanseheving

KOM arrangerte 18. januar seminar for lansering og presentasjon av Fafo-rapport 2023:03 "**Menneskehandel i Norge – Personvern-vurderinger og datagrunnlag for omfangsestimering**", se rapporten [her](#).

Rapporten er skrevet av forsker Anette Brunovskis, og den presenterer funnene fra et samarbeidsprosjekt med UNODC om omfangsberegning av antatte ofre for menneskehandel i Norge. Fafo fikk i oppdrag av Politidirektoratet ved KOM å være norsk forskningspartner i dette samarbeidsprosjektet. For mer informasjon om rapporten, se senere i nyhetsbrevet.

KOM har igangsatt planlegging av **nasjonalt seminar 18.–19. oktober**, se siste side av nyhetsbrevet for mer informasjon.

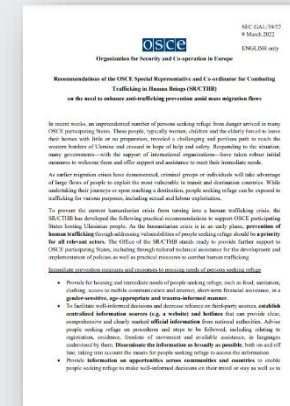

OSSE workshop om risiko for utnyttning av ukrainske flyktninger

Heldagsseminaret "**On the need to enhance anti-trafficking prevention amid mass migration flows**" ble arrangert 9. februar av kontoret for OSSEs spesialrepresentant for menneskehandel, i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og KOM. Det var bred deltakelse fra en rekke aktører fra Norge.

Problemstillinger for seminaret tok utgangspunkt i OSSEs anbefalinger fra mars 2022, se [her](#), gruppert etter disse temaområdene:

- ✓ Forebyggende tiltak mot utnyttelse og ivaretagelse av akutte behov
- ✓ Lovendringer og politiske tiltak for å forhindre og redusere sårbarheter
- ✓ Integreringstiltak og støtte for å redusere sårbarhet for utnyttelse
- ✓ Styrket beredskap for å overvåke risiko for menneskehandel og å kunne oppskalere respons etter behov

KOMs hovedaktiviteter i januar–mars

Samarbeidsmøter og foredrag

KOM deltok 27. februar på seminar for **Arbeidstilsynets menneskehandels-kontakter**, hvor KOM holdt presentasjonen *Menneskehandel – fenomenkunnskap og aktørbilde*.

KOM ble invitert til **innspillsmøte** 24. mars med **Lovutvalg** om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Se [her](#) for informasjon om utvalget. Møtet gjaldt innspill til hvorvidt tvangsekteskap bør innlemmes som en av utnyttingsformene for menneskehandel i straffeloven § 257.

KOM har i januar og februar bistått JD med å gjennomgå søknader til **tilskuddsordningen** på menneskehandels- og prostitusjonsfeltet.

KOM har i februar og mars hatt samarbeidsmøter med **Bufdir** (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) sin **veiledningsfunksjon** Nasjonal veiledningsfunksjon i saker om mindreårige ofre for menneskehandel, se [her](#) for informasjon om funksjonen.

Innspill til internasjonale rapporter

KOM har bistått JD i rapportering til den **amerikanske ambassaden** om informasjon og statistikk på menneskehandelsfeltet til U.S. State Departement's Trafficking in Persons Report (TIP report) 2023.

KOM har gitt innspill til UDI om statistikk på menneskehandelsfeltet etterspurt i den årlige **European Migration Network (EMN) Statistics Annex 2022**.

KOMs hovedaktiviteter i januar–mars

Deltakelse i internasjonale fora

Sammen med JD, deltar KOM i **Østersjørådets (CBSS) arbeidsgruppe Task Force against Trafficking in Human Beings (CBSS TF-THB)**.

KOM deltok på arbeidsgruppemøte i Berlin 17.-18. februar. Møtet hadde et særlig fokus på menneskehandel og utnyttelse i prostitusjon eller annen seksuell utnyttelse, se [her](#) for nærmere informasjon om deltakelse og agenda. For mer informasjon om arbeidsgruppens aktiviteter, se [her](#).

I regi av **Nordisk ministerråd** ble det på nordisk justisministermøte i juni besluttet å etablere en nordisk koordinator-arbeidsgruppe mot menneskehandel (The Nordic Coordinators' Working Group against Trafficking in Human Beings) for å styrke det nordiske samarbeidet på feltet, se [her](#).

Island arrangerte et møte i arbeidsgruppen den 14. mars, hvor KOM deltok fra Norge.

Møtets fokus var hvordan de ulike landene koordinerer sin innsats mot menneskehandel på strategisk og operativt nivå.

Deltakelse i internasjonale fora

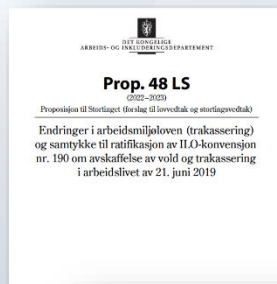
KOM deltok den 29–30. mars i Stockholm på "**Conference on prevention models to address the demand that fosters trafficking for sexual purposes**", i regi av Sveriges formannskap i Rådet for EU. Se [her](#) for informasjon om konferansen.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Proposisjoner og meldinger til Stortinget

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) foreslår i Prop. 48 LS (2022–2023) at Norge ratifiserer ILO-konvensjon nr. 190 om **avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet**. Det foreslås også å presisere at vernet mot trakassering i arbeidsmiljøloven omfatter et vern mot seksuell trakassering, å innta definisjoner av trakassering og seksuell trakassering i loven, samt å presisere verneombudets oppgaver når det gjelder psykososialt arbeidsmiljø, se proposisjonen til Stortinget av 3. mars [her](#).

I Meld. St. 16 (2022–2023) "Nordisk samarbeid" av 31. mars redegjør Utenriksdepartementet for **nordisk samarbeid** innenfor utenriks- og sikkerhetspolitikk, forsvarspolitik, nordisk samarbeid med de baltiske landene og i multilaterale organisasjoner, se [her](#). Blant annet beskrives den nordiske arbeidsgruppen mot menneskehandel, bestående av de nordiske landenes koordinatører på feltet, se punkt 2.2.9.

Nye regler for innleie av arbeidskraft

De nye reglene for innleie av arbeidskraft trådte i kraft 1. april 2023, se [her](#). Stortinget vedtok 16. desember 2022 regjeringens forslag til innstramminger i reglene om innleie fra bemanningsforetak. Se også Prop. 131 L (2021–2022) "Endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak)" [her](#).

Representantforslag om å styrke a-krimsentrene

Åtte stortingsrepresentanter fra H, FrP, V og KrF fremsatte 30. mars et representantforslag med forslag om syv punkter for å trappe opp kampen mot arbeidslivskriminalitet, se dokument 8:198 S (2022–2023) [her](#).

Representantene viser til rapporten "Evaluering av etatssamarbeid mot arbeidslivskriminalitet" som KPMG la frem 5. desember 2022 (se omtale av rapporten i KOMs forrige nyhetsbrev). KPMG-rapporten viser at etatssamarbeidet har bidratt til flere gode resultater og et mer effektivt samarbeid mellom etatene. Samtidig pekes det på en rekke forbedringstiltak som bør følges opp.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Representantforslag om å heve strafferammen for menneskehandel

Storingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad (Krf) fremsatte 15. mars et representantforslag om å heve strafferammen i straffeloven §§ 257 og 258 om menneskehandel til henholdsvis inntil 10 års og inntil 15 års fengsel, se dokument 8:161 S (2022-2023) [her](#).

Skriftlig spørsmål fra Stortinget om hallikbestemmelsen

Andreas Sjalg Unneland (SV) stilte i januar skriftlig spørsmål til justis- og beredskapsministeren om regjeringens tiltak mot hallikvirksomhet etter medieoppslag i Dagbladet om halliknettverk, se [her](#) for spørsmål og besvarelse, jf. Dokument nr. 15:873 (2022-2023).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Ny veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i forvaltningen

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) publiserte 14. februar en kortfattet veileder som tar for seg reglene om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt innenfor de fleste forvaltningsområdene, se [her](#). Veilederen er basert på en utredning av professor, ph.d. Morten Holmboe, utført på oppdrag fra og i samarbeid med JD.

Oppnevning av nytt voldtektsutvalg

Regjeringen nedsatte 17. februar et utvalg som skal utrede problemstillinger knyttet til forebygging og straffeforfølgning av voldtekt, se [her](#). Utvalget skal levere en NOU innen utgangen av januar 2024.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Høring – Utredning om arbeidsinnvandreres integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv

Utredningen NOU 2022:18 "Mellom mobilitet og migrasjon – Arbeidsinnvandreres integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv" ble overlevert AID 13. desember 2022 og ble sendt på høring 19. januar, se [her](#). Høringsfrist er 19. april.

Utvalget har kartlagt situasjonen for folkeregistrerte arbeidsinnvandrere som har kommet til Norge etter 2004.

Utredningen viser at en stor andel av arbeidsinnvandrerne i Norge opplever betydelige integreringsutfordringer, i arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Utvalget anbefaler en politikkforsterkning for å bedre integreringen.

Utvalget belyser blant annet myndighetenes arbeid mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Utvalget drøfter herunder tiltak om styrket bistand til arbeidsinnvandrere som opplever utnyttelse, styrket samarbeid med arbeidslivsorganisasjoner og organisasjoner i sivilsamfunnet om tiltak overfor målgruppen og styrket rettshjelp (se punkt 10.4 og 18.3.1).

Høring – Utredning om rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet

Barnevernsutvalgets utredning NOU 2023:7 "Trygg barndom, sikker fremtid. Gjennomgang av rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet" ble overlevert Barne- og familiedepartementet (BFD) 20. mars og sendt på høring 27. mars, se [her](#). Høringsfrist er 26. juni.

Målet for utvalgets arbeid har vært å utrede tiltak for å bedre rettssikkerheten i alle deler av barnevernet, fra undersøkelsesfasen til ettervernsfasen.

Utvalget belyser blant annet rettssikkerhetsutfordringer for innvandrere, nasjonale minoriteter og urfolk, og herunder tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere (se kap. 9).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Høring – engangsløsning for utlendinger som har oppholdt seg i kirkeasyl

JD sendte 22. februar på høring forslag til endringer i utlendingsforskriften, se [her](#).

Forslaget innebærer at utlendinger som har fått endelig avslag på søknad om beskyttelse (asyl), men som innen 29. november 2022 har oppholdt seg i kirkeasyl i minst fem år, skal få oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn. Bestemmelsen er midlertidig, og den vil bli opphevet når de aktuelle sakene er ferdigbehandlet. Høringsfrist var 15. mars.

Høring – forslag om å avvikle au pair-ordningen i Norge

JD sendte 29. mars på høring forslag til endringer i utlendingsloven og -forskriften med sikte på å avvikle au pair-ordningen i Norge, se [her](#).

Selv om høringsnotatet tar utgangspunkt i at ordningen skal avvikles, åpnes det også for innspill om hvorvidt ordningen bør avvikles eller ikke. Høringsfrist er 29. juni.

Høring – gjennomføring av direktiv (EU) 2020/1057 – regler om utsending av sjåførere

AID sendte 29. mars på høring forslag til endringer i Forskrift om utsendte arbeidstakere, se [her](#). Formålet med endringene er å gjennomføre regler i EU-direktivet om utsending av sjåførere i veitransportsektoren. Høringsfrist er 24. mai.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Riksadvokatens mål og prioriteringer for 2023

Prioriteringsrundskrivet ble publisert i februar, se Rundskriv nr. 1/2023 [her](#).

Riksadvokaten skriver blant annet (*våre uthevninger i fet kursiv*):

" [...] Organisert kriminalitet, herunder illegal våpenhandel, *menneskehandel*, alvorlig narkotikavirksomhet og annen profittmotivert kriminalitet, utgjør alvorlige trusler for enkeltpersoner og samfunnet. Politiets innsats må særlig rettes mot bakmannsapparatet, og etterforskingen må belyse det organiserte elementet i den kriminelle aktiviteten. Ressurskrevende innsats mot organiserte kriminelle nettverk kan i perioder rettferdiggjøre at oppklaringsprosenten synker og at saksbehandlingstiden øker i andre saker i et politidistrikt. Politiet og påtalemyndigheten må aktivt benytte internasjonalt rettslig samarbeid i kriminalitetsbekjempelsen [...]. (s. 7)

"[...] Arbeidslivskriminalitet utgjør en alvorlig trussel mot arbeidstakere, private og offentlige virksomheter og samfunnet som sådan. Fenomenet omfatter en lang rekke ulike sakstyper, og riksadvokaten understreker viktigheten av en aktiv og målrettet innsats. Det skal rettes oppmerksomhet mot ulovlig bruk av utenlandsk arbeidskraft, *menneskehandel*, *tvangsarbeid*, systematisk trygdemisbruk og fiktiv fakturering. Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningsporet. En målrettet innsats mot slik kriminalitet krever et tett samarbeid på tvers av politidistrikter og med særorganer, offentlige kontrollorganer og næringslivet." (s. 8)

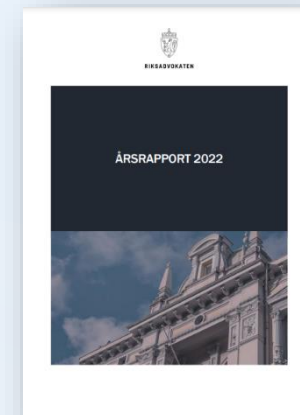
Og videre:

"Det minnes om at norske myndigheter er forpliktet til å *ivareta ofrene for menneskehandel*, og at mistenkte i saker om arbeidslivskriminalitet etter omstendighetene selv kan være offer for menneskehandel eller tvunget til annen kriminalitet. *Europarådets menneskehandelskonvensjon artikkel 26* pålegger statene å sikre at ofre for menneskehandel ikke i urimelig utstrekning selv blir utsatt for straffeforfølgning." (s. 8)

Riksadvokaten viser her i fotnote til artikkelen "Har ofre for menneskehandel rett til å slippe straffeforfølgning for straffbare handlinger de har begått som ledd i utnyttelsen?" ved Rudolf Christoffersen i festskrift til Tor-Aksel Busch (2019) side 127 flg. (se lenke [her](#)).

Andre rapporter fra Riksadvokaten

Riksadvokaten publiserte i mars "Årsrapport for Den høgare påtalemakta 2023", se [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Rapporter fra politiet

Politidirektoratet publiserte i mars flere rapporter:

"**Straffesaksbehandlingen 2022**", se [her](#). Rapporten er en felles resultatrapportering fra Riksadvokaten og Politidirektoratet for anmeldt kriminalitet.

"**Politiets årsrapport 2022**", se [her](#). Årsrapporten beskriver politiets virksomhet i året som har gått gjennom nøkkeltall, mål, prioriteringer og resultat.

"**Politiets trusselvurdering 2023**", se [her](#). Politiets trusselvurdering (PTV) gir et nasjonalt situasjonsbilde og beskriver særlig alvorlige kriminalitetstrusler som faller inn under politiets ansvarsområde. Trusselvurderingen gir også en fremtidsrettet vurdering av truslene. Menneskehandel er blant temaene i rapporten. Trusselvurderingen er utarbeidet av Kripos på oppdrag fra Politidirektoratet, og bygger på politiets samlede etterretningsproduksjon.

Rapporter fra politiet

Kripos publiserte i mars rapporten "**Cyberkriminalitet 2023**". Politiets årlige temarapport om kriminalitet mot datasystemer og kriminalitet støttet av datasystemer", se [her](#). Temarapporten er utarbeidet av Nasjonalt cyberkriminalitetssenter (NC3) og omfatter et bredt spekter av kriminalitet i det digitale rom. Seksuallovbrudd er blant temaene i rapporten.

Politidirektoratet har for øvrig publisert "**Nasjonalt retningslinje. Politiets møter med barn**", se [her](#). Retningslinjen beskriver hvordan barnets beste skal inngå i politiets praktiske tjenesteutøvelse og oppgaveløsning for øvrig.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Felles fremlegging av trussel- og risikovurderinger

Etterretningstjenesten, Politiets sikkerhetstjeneste og Nasjonal sikkerhetsmyndighet la 13. februar frem sine åpne trussel- og risikovurderinger, se sendingen [her](#).

"**Fokus**" er Etterretningstjenesten sin åpne vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer for Norge. Les vurderingen [her](#).

"**Nasjonal trusselvurdering 2023**" er Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sin analyse av ventet utvikling innenfor PSTs ansvarsområder, herunder terror, spionasje og trusler mot myndighetspersoner. Les vurderingen [her](#).

"**Risiko 2023**" fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) beskriver hvordan trusselaktører kan utnytte sårbarheter hos virksomheter og i samfunnet, og hvilken risiko dette medfører. Les vurderingen [her](#).

Felles årsrapport for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet

Arbeidstilsynet, NAV, politiet og Skatteetaten har gjennom felles føringer i etatenes tildelingsbrev for 2022, i oppdrag å utarbeide en felles årsrapport, se rapporten som ble publisert i mars [her](#). Rapport gir en vurdering av tilstanden og redegjør for prioriteringer, aktiviteter, resultater og effekter av arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Menneskehandel er blant temaene i rapporten.

Andre rapporter

Arbeidstilsynet publiserte i mars "Årsrapport for 2022", se [her](#).

A-krim senteret i Oslo og omegn publiserte i januar rapporten "A-krim i varebilbransjen i 2022", se [her](#). Rapporten viser til store utfordringer knyttet til kriminalitet og utnyttelse av sårbare arbeidstakere i varebilbransjen.

UDI publiserte i januar statistikk om asylsøkere for 2022, se [her](#). Du finner statistikk, forsknings- og utviklingsrapporter og årsrapporter om migrasjon og innvandring til Norge [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Digitale seminarer

Helsedirektoratet arrangerte i februar webinaret "Helsepersonell i møte med vold og utnyttelse: avvergingsplikt og taushetsplikt", se opptak og presentasjoner [her](#). Representanter fra Nasjonalt nettverk for arbeid mot menneskehandel i helse- og omsorgstjenestene var blant innleiderne.

Svart økonomi-konferansen 2023 "Den mørke siden av det norske arbeidslivet" ble arrangert i mars av Fagforbundet og Norsk Tjenestemannslag, se [her](#) for opptak av konferansen.

Digital ressurs – snakke med barn

RVTS (De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) sin nettressurs Snakkemedbarn.no er nå tilgjengelig i ny og forbedret versjon, se [her](#).

Snakkemedbarn.no er en digital opplæringsplattform om vold, overgrep og omsorgssvikt. Målet med nettressursen er at voksne kan styrke sine ferdigheter til å snakke med barn de er bekymret for på en måte som trykker barnet. Målgruppen er alle som møter barn og ungdom. Den er åpen, gratis og tilgjengelig for alle, og kan fritt tas i bruk.

Rapporter fra Fair Play Bygg

Fair Play prosjektene er samlet i et teknisk samarbeid under paraplyen Fair Play Bygg Norge, som ble tildelt to millioner kroner i statsstøtte for 2023. Hver region driver selvstendig, med søkelys på regionale utfordringer og tiltak. Prosjektene jobber for å forebygge arbeidslivkriminalitet og sikre like konkurransevilkår i bygg- og anleggsbransjen.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har publisert "Årsrapport 2022", se [her](#).

Fair play bygg Rogaland har publisert "Årsrapport 2022", se [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Evaluering av veiledningsfunksjonen i Bufdir om mindreårige ofre for menneskehandel

Institutt for samfunnsforskning ved forskerne Hilde Lidén og Anne Skevik Grødem publiserte i februar rapporten "Nasjonal veiledningsfunksjon i saker om mindreårige ofre for menneskehandel – følgeevaluering av oppstart og innretning", se [her](#).

Nasjonal veiledningsfunksjon for mindreårige ofre for menneskehandel ble opprettet i 2019 og ligger under Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

ISF anbefaler at Bufdir øker synligheten til og informasjonen om veiledningsfunksjonen, at funksjonens plass og ansvar i organiseringen av innsatsen på menneskehandelsfeltet avklares, og at innholdet i mandatet utdypes.

Dette er andre rapport ISF publiserer som del av et evalueringsprosjekt. Første rapport "Barn, menneskehandel og nærliggende utnyttingsformer", ble publisert i oktober 2022, se [her](#) for rapporten og [her](#) for opptak av rapportlanseringen. Se [her](#) for nærmere informasjon om evalueringsprosjektet.

Evaluering av Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll

På oppdrag fra AID, har Proba samfunnsanalyse evaluert Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll, se [her](#).

Kompetanseteamet ble etablert i 2004 og koordineres i dag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Teamet består av representanter for Bufdir, Utlendingsdirektoratet (UDI), Politidirektoratet (POD), Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir), Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og Helsedirektoratet (Hdir).

Proba anbefaler å øke ressursene til Kompetanseteamet, at teamet styrker sin forankring i helse- og skolesektoren, at teamets mandat justeres for høyere prioritering av kompetansehevingstiltak, at teamet i større grad bidrar til utvikling av veiledningsmateriell, og at det legges ned en større innsats for å gjøre teamet bedre kjent i tjenesteapparatet.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Rapporter om vold i nære relasjoner

NKVTS (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress) publiserte i februar en ny **omfangsstudie av vold og overgrep** i Norge, se [her](#).

Rapporten presenterer den andre nasjonale omfangsstudien om vold og seksuelle overgrep i den voksne befolkningen i Norge. Den første ble gjennomført i 2014. Omfangsstudien er en del av et større tiårig forskningsprogram om vold i nære relasjoner (2014–2024), i hovedsak finansiert av JD. Studien viser at det har vært en økning i alvorlig fysisk vold, partnervold og voldtekt og peker på viktige satsingsområder når det gjelder forebygging og håndtering av vold og overgrep i Norge.

Menon Economics publiserte i mars en ny samfunnsøkonomisk **analyse av kostnadene ved vold i nære relasjoner**, se [her](#). Rapporten er finansiert av JD. Rapporten viser at vold i nære relasjoner kostet samfunnet nesten 92,7 milliarder kroner i 2021.

Rapportene gir **kunnskapsgrunnlag** for regjeringens pågående arbeid med en **opptrappingsplan** mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Gjennomgang av Politidirektoratet

DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) publiserte i mars rapporten "Direktoratsrollen i utvikling. En gjennomgang av Politidirektoratet", DFØ-rapport 2023:2, se [her](#). Rapporten er skrevet på oppdrag fra JD.

DFØ har gjennomgått Politidirektoratets (POD) rolle og oppgaveløsning. DFØ anbefaler blant annet at POD rendyrker rollen som direktorat og at flere oppgaver blir overført til andre deler av politiet.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Forskningsrapporter og digitale seminarer fra Fafo

Fafo publiserte i januar rapporten "**Menneskehandel i Norge. Personvern vurderinger og datagrunnlag for omfangsestimering**", Fafo-rapport 2023:03, se [her](#). Rapporten ble lansert på KOM-seminar 18. januar, se tidligere i nyhetsbrevet. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Politidirektoratet ved KOM i samarbeid med UNODC. Den presenterer funnene fra et samarbeidsprosjekt om omfangsberegning av antatte ofre for menneskehandel.

Fafo har undersøkt problemstillinger knyttet til personvern og forskning på menneskehandel og om det finnes datagrunnlag for å bruke estimeringsmetoden Multiple Systems Estimation technique (MSE) i Norge.

Flere utfordringer hindret gjennomføring av omfangsberegningene, og rapporten gir en analyse av hindringene og anbefalinger for å kunne bøte på disse.

Rapporten gir en gjennomgang av metoden, lovverket som regulerer adgangen til personopplysninger for forskningsformål, og mulige datakilder for framtidige omfangsestimeringer av menneskehandel.

Forskningsrapporter og digitale seminarer fra Fafo

Fafo lanserte i februar rapporten "**Veldedighet i velferdsstaten. Hvem trenger hjelp til livsopphold fra de frivillige organisasjonene?**", Fafo-rapport 2023:09, se [her](#). I rapporten presenteres resultatene fra en kartlegging av Frelsesarmeens tilbud om mathjelp. Rapporten ble lansert ved frokostfrokost, se opptak [her](#).

Fafo lanserte i februar rapporten "**Kvalitet på asylintervju**", Fafo-rapport 2022:30, se [her](#). Rapporten undersøker om UDIs gjennomføring av asylintervju holder tilstrekkelig kvalitet. Rapporten ble lansert ved frokostfrokost, se opptak [her](#).

Fafo arrangerte i mars Fafofrokost "**Ett år med flyktninger fra Ukraina**", se [her](#) for mer informasjon og opptak. Seminaret satte søkelys på mottaksapparatet, integreringspolitikken i kommunene og mulighetene og utfordringene som møter ukrainerne i arbeidslivet.

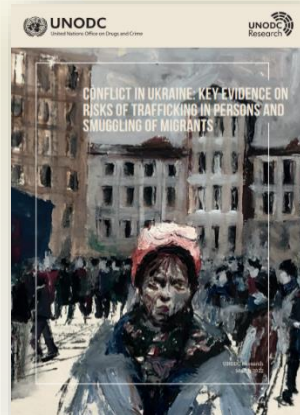

Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) publiserte i januar rapporten "Global report on trafficking in persons 2022", se [her](#).

Rapporten har et særlig fokus på konsekvenser av covid-19 for risikoen for menneskehandel. Rapporten dekker 141 land og gir en oversikt over responsen på menneskehandel på globalt, regionalt og nasjonalt nivå, ved å analysere menneskehandelssaker avdekket mellom 2018 og 2021. Den gir også en analyse av dommer om menneskehandel i perioden 2012–2021.

GRETA

Europarådets ekspertgruppe Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings (GRETA) avholdt i mars plenums møte, se [her](#). Helga Gayer ble gjenvalgt som president for to nye år, se [her](#) for hennes tale om GRETA's arbeid.

GRETA publiserte i mars andre evalueringsrapport om Hellas, se [her](#).

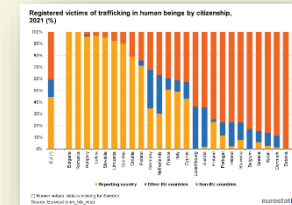
EU

EUROSTAT, EUs statistikkontor, publiserte i februar statistikk for 2021 i EU, se [her](#). Antallet registrerte ofre for menneskehandel var 7 155, en økning på 10 % sammenlignet med 2020. Andelen EU-borgere blant ofrene økte til 59 prosent.

Samme år var mer enn to tredjedeler av registrerte ofre for menneskehandel kvinner eller jenter (68 prosent), en liten økning fra 2020, men lavere enn 2008–2018-verdiene.

Frontex, Det europeiske grensebyrået, publiserte i februar årsrapporten "Frontex 2022 in brief," se [her](#). Menneskehandel er blant temaene som omhandles i rapporten.

Sveriges formannskap i Rådet for EU arrangerte i mars konferansen "Conference on prevention models to address the demand that fosters trafficking for sexual purposes", Stockholm 29 -30. mars. Opptak er tilgjengelig [her](#).

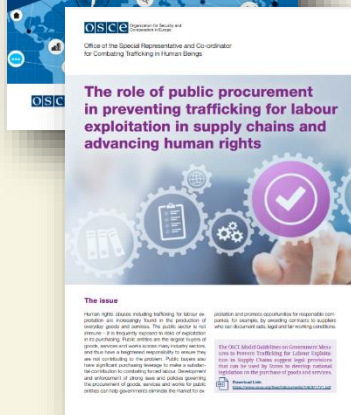
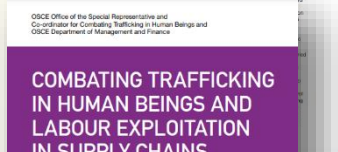
Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

OSSE

Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) publiserte sammen med ODIHR i januar undersøkelsen "ODIHR survey on the safety and security of women refugees from Ukraine", se [her](#).

OSSE publiserte i januar rapporten "Combating trafficking in human beings and labour exploitation in supply chains – Guidance for OSCE Procurement – Second updated edition", se [her](#).

OSSE publiserte i januar rapporten "The role of public procurement in preventing trafficking for labour exploitation in supply chains and advancing human rights", se [her](#).

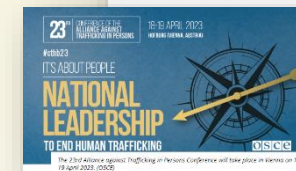
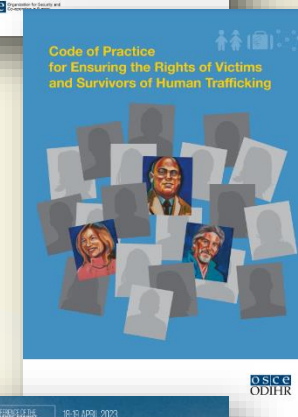
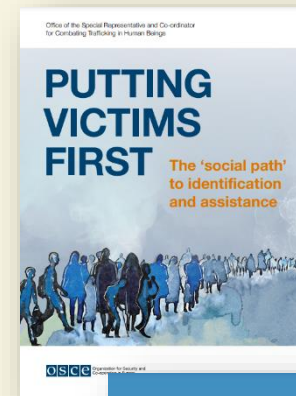

OSSE forts.

OSSE publiserte i mars rapporten "Putting victims first: The 'social path' to identification and assistance", se [her](#).

OSSE publiserte sammen med ODIHR i april rapporten "Code of Practice for Ensuring the Rights of Victims and Survivors of Human Trafficking", se [her](#).

OSSEs "23rd Conference of the Alliance against Trafficking in Persons: It's About People: National Leadership to End Human Trafficking" avholdes i Wien 18.-19. April, se [her](#).

Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

Østersjørådet (CBSS)

The Council of the Baltic Sea States (CBSS) publiserte i februar **veilederen** "Handbook for Embassies and Diplomatic Missions on How to Assist and Protect Victims of Human Trafficking in Stockholm", se [her](#).

Håndboken ble først utgitt i 2011 og er nå revidert i samarbeid med svensk utneriksdepartementet, IOM og organisasjonen Child 10. Veilederen er ment for bruk av ambassader og diplomatiske oppdrag for å forebygge menneskehandel og beskytte ofre.

Andre møte under tysk formannskap for **arbeidsgruppen** Task Force against Trafficking in Human Beings ble arrangert 16.-17. februar i Berlin, se [her](#) for nærmere informasjon om deltakelse og agenda. For mer informasjon om arbeidsgruppens aktiviteter, se [her](#).

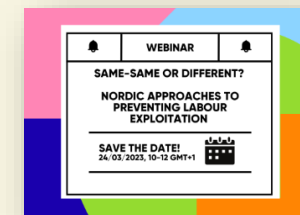
Nordisk forskningsprosjekt om arbeidsutnyttelse – webinar

Det er gjennomført et forskningsprosjekt om de nordiske lands juridiske og politiske rammeverk for å bekjempe menneskehandel og utnyttelse i arbeidslivet: "Law in action - Policy and legal responses to the exploitation of migrant workers in the Nordic countries", se [her](#).

Prosjektet var finansiert av The Nordic Research Council for Criminology, og gjennomført i 2020–2022 av forskere fra Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Funn fra prosjektet ble presentert på webinarret "Same-same or different? Nordic approaches to preventing labour exploitation", arrangert i mars i regi av HEUNI (The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations) i Finland, se [her](#).

Se opptak av webinarret [her](#).

Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

Sverige

Nationella samordningen mot prostitution och människohandel i Jämställdhetsmyndigheten har siden 2021 hatt i oppdrag å styrke arbeidet mot seksuell utnyttelse av barn, prostitusjon og menneskehandel. Jämställdhetsmyndigheten publiserte i mars en rapport om arbeidet og resultater i 2022 "Ett fortsatt stärkt arbete mot prostitution och människohandel", se [her](#).

Du kan lese mer om innsatsen til den nasjonale samordningsinstansen i Sverige [her](#).

Verdt å merke seg –KOM nasjonalt seminar høsten 2023

KOM nasjonalt seminar høsten 2023

KOM planlegger for en fysisk samling i Oslo over to dager 18.-19. oktober på Clarion Hotel Oslo.

Nærmere informasjon om påmelding og program sendes KOMs samarbeidsaktører i egen korrespondanse i juni.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

KOM
Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM) er et av tiltakene i myndighetenes arbeid mot menneskehandel, med en overordnet funksjon å være pådriver for tverretatlig og tverrfaglig samarbeid. KOM er administrativt underlagt Politidirektoratet og har et eget mandat fra Justis- og beredskapsdepartementet.

KOM skal

- være et virkemiddel for samordning mellom myndigheter og organisasjoner.
- bistå med metoder for identifisering og mobilisering av bistand og beskyttelse til ofre.
- bidra med tverrfaglig informasjonsutveksling og kompetanseheving
- KOM skal ikke ha en operativ rolle i enkeltsaker

Nyhetsbrevet inngår som del av oppdraget i mandatet om å bidra til tverrfaglig informasjonsutveksling og kompetanseheving innen feltet menneskehandel.

Du finner rapporter og verktøy fra KOM på politiet.no/menneskehandel.

KOMs kontaktliste

KOM sender jevnlig ut informasjon til alle som står på vår kontaktliste (nyhetsbrev, oversikt over rettsavgjørelser, KOM-rapport mv.).

Dersom du ønsker å stå på kontaktlisten, kan du sende e-post til KOM.pod@politiet.no.